

1919/41
Keresztelől

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDOSÍTÓK: BOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 6.

Munkaalalmat a munkanélkülieknek

Minden tényező részéről azt halljuk, hogy Magyarország megmaradásának, egész jövő fejlődésének, önállóságának és a forradalom vívmányai biztosításának alapja és föltétele a rend és a nyugalom megteremtése. Ettől a céltől vezéreltetve adják ki hatóságaink fölhívásaikat, figyelmeztetéseiket, történnék a korlátozásai, szabadságok megszorítása. — Mindezek talán föltétlenül és elkerülhetetlenül szükségesek voltak az első pillanatban, amikor a mámor, a forradalmi láz első hevülteiben valóban korlátokat kellett szabni az embereknek, de úgy véljük: egyéb megoldási módot is kellene keresni és lehetne találni a nyugalom, a rend föntartására. Bizonyos ugyanis, hogy a dolgozó embert a munka annyira elfoglalja, hogy nem szükséges őt különös korlátozásokkal rendeletekkel megfékezni. Oda kell tehát hatni, hogy minél több munkaalalmat álljon rendelkezésre az embereknek, hogy dolgozhassanak.

Ezzel szemben sokan azt fogják mondani és rá fognak mutatni arra a szomorú tényre, hogy a munkakérv igen csekély, szinte minímális. Ez ma még talán igaz. De nem szabad a munkátlanság vádját általánosítani minden munkátlanra. Másrészt az állami segélyek is, amelyek nagyban elősegítették azt, hogy a munkátlanság megszűlések és meghízzék, megszűnnek. Végül pedig lassanként mindenki belefog a munkába, mert a kereseti lehetőségeket még sem fogja elutasítani.

A munkaalalmat megteremtéséhez természetesen pénz kell. Am a munkaalalmak megteremtése nem jótékonyági akció, hanem okos nemzetgazdasági politika, amelyre fordított tőkék hasznos, sőt szükséges befektetések. Tehát föl kell hívni, ha így nem megy, kényszeríteni a tőkét s így elsősorban a közvagyonokat, mozduljanak meg és alakuljanak át munkává. Csak egy dologra kívánunk rámutatni. A fájó lakásínség mind fenyegetőbbé válik. Mozduljon meg a tőke és kezdje meg az építkezést. A földmunkától a művészetig 25—30 szakma találna munkaalalmat és segítve volna a lakásínséget. Okos, gyors és ha kell erélyes lépések kellene e téren, de ott, ahol szükséges kedvezni is kell a tőkének, hogy fürgén, gyorsan és bátran mozdulhasson ki a vasszekrényekből. Tömegesen jelentkezzen csak a tőke, bizonyos, hogy tömegesen jelentkezik a munkaerő is és fogy a munkátlanság.

A csehek Miskolcz kapujában

Miskolc, január 3. A miskolci gömöri pályaudvar vezetősége ma délelőtt távirati értesítést kapott a boldva-szilasi állomásfőnökségtől, hogy a cseh csapatoknak körülbelül 400 emberével felszerelt páncélvonat futott be a pályaudvarra. Boldva-Szilasi állomás a miskolci helyiérdekű vasut vonalán iekszik, mintegy 25 kilométernyire Miskolc-tól. A miskolci pályaudvar vezetősége telefonon érintkezést keresett a boldva-szilasi állomással, de ekkor a csehek már megszállták a pályaudvart és megszakították a telefonösszeköttetést. A délutáni órákban a közbeszó állomásokról is kapott Miskolc értesítést arról, hogy a csehek páncélvonata befutott és a csehew megszállták az állomást.

Miskolcon nagy izgatottság uralkodik. — Most már bizonyosra veszik a város megszállását. A város tele van katonasággal, főleg Losonchról, Eperjesről, Lőcséről, Besztercebányáról menekült katonák tartózkodnak a városban, akik a város vezetőségének kijelentették, hogy hajlandók a város megvédésében segédkezni. Miskolc város vezetősége azonban nem fogadta el az ajánlatot, mert el akarja kerülni a vérontást.

Az idegen csapatok inváziója

A hadügyminiszterium sajtóosztálya jelentti:

Csehek: A csehek Pozsony mellett megszállták a Duna déli partján fekvő Ligettalu községet is, de a parlamentárek tárgyalásai után ismét visszavonultak.

Délszlávok: Alsólvndva környékén délszláv bandák garázdálkodnak.

Románok: Lényeges változás nem történt.

Muraszombatról híverték a délszlávokat

Szombathelyről táviratozzák: Tegnap délelőtt délszláv osztagok betörték Muraszombatra, melynek lakossága a szombathelyi s3. gyalogezredtől kért segítséget. A szombathelyi helyőrségből 200 főnyi csapat indult el és az ottani lakossággal együtt megintanította a betört délszláv csapatokat. 8 tisztet és 30 főnyi legénységet elhagytak, 2 ágyut és 3 gépfegyvert zsákmányoltak. Nagymennyiségű municiót a vasúti védő csapatok semmisítettek meg. A védőőrség felkészült arra is, ha a délszláv bandák újra megtámadnák Muraszombatot.

Az erdélyi szászok behódoltak a gyulafehérvári határozatnak

Nagyszeben, január 3. — A szász nemzeti tanács küldöttei: Brandsch Rudolf dr., Schuller Rudolf dr. és Polónyi Artur dr. — mint a Dacia távirati ügynökség közli — tegnap délután megjelentek az erdélyi román kormánynál. Brandsch Rudolf a magyarországi szászok nevében elismerte a román államnak azt a jogalapját, melyet a gyulafehérvári nemzetgyűlés állapított meg és hangsúlyozta, hogy a szászok az ideiglenes román kormánnyal megegyezésre törekednek. A küldöttség ezután memorandumot nyújtott át a kormánynak.

Maniu Gyula dr., az erdélyi román kormány elnöke, válaszában hangsúlyozta, hogy a román állam idegen nyelvű polgárainak legmesszebbmenő szabadságát biztosítja, hogy nyelvüket használhassák és nemzeti kultúrájukat fejleszthessék.

Az erdélyi magyar főkormánybiztosság fennmarad

Kolozsvár, január 3. Bethelot tábornoknak, a keleti entente-haderő főparancsnokának kolozsvári látogatása alkalmából román körökben azt emlegették, hogy az erdélyi magyar főkormánybiztosság meg fog szűnni. Ez a híresztelés teljesen alaptalan. Bethelot tábornok kijelentette, hogy a magyar főkormánybiztosság megszüntetéséről szó sem lehet a közigazgatási hatóságok továbbra is helyükön maradnak s a város vezetése a magyar hatóságok feladata.

A tábornok Apáthy István főkormánybiztosnak a pályaudvaron történt fogadás alkalmával hozzá intézett üdvözetére válaszolva kijelentette, hogy ő nem diplomata és így nem is nyilatkozhatik az ország jövő határának kérdéséről, ammit azonban kijelenthet, hogy Franciaország sohasem fogja tűrni, hogy az elnyomottak — ha ugyan eddig voltak ilyenek — maguk váljanak egyenmókká.

Bethelot tábornok fogadta az egyetemi tanács küldöttségét, amelyben Boér Elek dr., Fabinyi Rudolf dr. és Karl dr. professzorok vettek részt.

A küldöttség két kérést intézett a tábornokhoz. Az első kérés az volt, hogy az egyetem épületei mentesítsenek a katonai megszállástól. Bethelot tábornok készséggel telie-

FRANIA

Szombat Vasárnap Január 4-5

A VÖRÖS

lobogó

A világhíradó, a film drámája felvonásban

Gusztav Tolcsos.

APOLLO

Szombat Vasárnap Január 4-5

HARRISON

ÉS

BARRISON

II.

Bartók viglák 4 felvonásban

Főszereplők:

Bátkay Márton,

Gyárfás Desső,

Somogyi Nusi.

Előzetes 5-7-ig és 8-10-ig

sítette ezt a kérést, annál is inkább, mert a városban elegendő kaszárnya és a hivatalok elhelyezésére alkalmas helyiség van.

A második előterjesztés arra irányult, hogy az egyetemi hallgatók Kolozsvárra utazása és ott tartózkodásuk biztosítottassék. A tábornok ezt is megígérte, a kivételre nézve pedig úgy állapodtak meg, hogy az egyetem illető karának dekonátusa és a katonai hatóságok igazolványa alapján utazhatnak a hallgatók. Kijelentette a tábornok, hogy ilyen értelemben utasítani fogja a katonai parancsnokságokat és a Kolozsvárra érkező francia tisztet.

A beszélgetés folyama alatt kifejezést adott Berthelot tábornok annak az óhajának, hogy a gyűlölködés helyett az Erdélyben élő nemzetek a megértés útjára fognak térni.

— Bármit fog dönteni a békekonferenciát Magyarország határait illetően — elő kell készíteni a békés jövő szorgalmas munkáját.

A pénziorgalom korlátozása a szerbek által megszállott területen

Pécs, január 3. A megszálló csapatok helyi parancsnoksága a következő rendeletet bocsátotta ki:

1. A koronák és levek behozatala az eddigi Szerbia és Montenegro királyságok területére megtiltatik.
2. A koronák és leveknek a behozatala idegen országokból a szerbek, horvátok és szlovének királyságának a területére a szerb hadsereg által megszállott határokon megtiltatik.
3. Egyeseknek megengedtetik, hogy a legtöbb 1000 koronát vagy levét magukkal hozzassanak.
4. Ugyanúgy megtiltatik a pénznek a kivitele az eddigi Szerbia és Montenegro királyságok, valamint a Sz. H. és Sz. királysága területéről.
5. Minden pénz, amelyik ezen rendelettel ellenkezőleg be vagy kivitetni megkíséreltetnek, el lesz kobozva az állami pénztár javára, az illetőkkel pedig mint csempészekkel járok el.

Stev. Radovanovic alezredes, parancsnok.

A feministák is résztvesznek a választásokon

Biznak benne, hogy több jelöltjük bekerül a nemzetgyűlésbe

Az egyes politikai pártok erősen készülődnek a nemzetgyűlési választásokra. A választási küzdelmet előreláthatólag ezuttal veszik fel először a feministák. Minthogy a választójogi néptörvény szavazati jogot biztosított a nőknek, a feministák biznak abban, hogy több jelöltjük kerül be mandátummal a nemzetgyűlésre.

A feministák erősen reménykednek. Legelőször is ez tűnik ki abból a nyilatkozatból, amelyet a feministák egyesületének elnöke, Gliecklich Vilma a következőket mondotta:

— A mi munkánk egyelőre abban áll, hogy a nővélasztók számára egvrészt előadásokat rendezünk a fővárosban és a vidéki nagyobb városokban, közöttük természetesen Debrecenben is, másrészt tájékoztatjuk irodánkban azokat a nővélasztókat, akik felvilágosításért hozzánk fordulnak. Ezeket ellátjuk utbaigazítással pártatlanságunk teljes megóvása mellett egészen objektív módon megismertetjük velük az egyes pártok programját. Mi a magunk részéről is összeállítottunk egy nagy szociálpolitikai programot, amelyet az egyes politikai

pártokba belépő tagtársainknak természetesen propagálniuk kell és e program megvalósítása érdekében el kell mindent követni.

— Tagjaink egyénileg csatlakozhatnak bármelyik párthoz, sokan csatlakoztak is már a pártokhoz, legexponáltabb vezetőink azonban még nem csatlakoztak sehová, mert hasznosnak tartjuk azt, hogy továbbra is fenntartsuk az összekötő szerepet a különböző pártállású nők között. A mi szempontunk egyébként az, hogy ne pártpolitika, hanem szociális program legyen a legfontosabb a nővélasztók előtt.

— A feministák állítanak fel jelölteket valahol?

— Ez a kérdés e pillanatban háttérbe tolódik, mert arról szó van, hogy proporcionális választás lesz és így nincs még fix tervünk arra, hogy hol léptetünk fel nőjelölteket. — Amennyiben azonban mégis egyéni jelölések történnek, akkor természetesen lesznek jelölteink és számítunk is rá, hogy Budapestnek több kerületében és a vidéken is elég szép számmal sikerül majd jelölteinket mandátumhoz juttatni.

Katonai munkásosztagok művelik a földeket

A hadügyminiszter munkásosztagokat rendel ki

A hadügyminiszter nagyfontosságú rendeletet adott ki, amely ezeket mondja:

„A forradalomnak azt az egyik főcélját, hogy közzgazdaságunk új alapokra fektetve, hazánk új virágzásnak induljon, nagy veszéllyel fenyegeti az a körülmény, hogy a mezőgazdasági munkások munkamegtagadása folytán a mezőgazdasági termelés teljesen megakadt. A kormány legelsőbbrendű feladatának tekinti a rendszeres termelés mielőbbi helyreállítását, mert ha itt gyorsan és gyökeresen változás nem áll be, az országot éhínség fenyegeti. Ennek pedig a társadalmi rend, a vagyon- és személybiztonság felbomlása lesz a feltartóztatatlan következménye.

Mindaddig is azonban, míg kibocsátandó rendelkezések alapján a mezőgazdasági munka megindul, nehogy a földeken rekedt burgonya-, répa- és tengeritermés pusztulásnak induljon, a munkaerő hiányának időleges pótlása céljából a bevonulásra kötelezett 1896–1900. évfolyambeli katonákból katonai munkásosztagok szerveztetnek.

Az a körülmény, hogy a katonai munkásosztagok főként magángazdaságokban fogják a munkákat végezni, senkit e rendelkezések célja felől meg ne tévesszen, mert bár e munkák magánbirtokokon végeztenek, mégsem az illető birtokosok magánélljait szolgálják, mert ma a kormány elsőrendű állami feladatnak tekinti azt, hogy az ország termése a közellátás biztosítására sürgősen betakarítottassék s így ezek a termékek állami célokra igénybevehetők legyenek.”

A munkásosztagokba katonák önkéntes jelentkezés mellett, bizalmiférfiak útján osztandók be, egy osztag 20 emberből áll. Bizalmiférfi vagy egy altiszt, vagy egy polgári szervezett munkás lehet. A munkásosztag katonái napi 4 korona zsoldjuk mellett az alkalmaztatás helyén élelmezést és 16 korona nap-számháért kapnak. A munkaidő napi 8 óra.

A kivézenylés a gazdasági munkabizottság útján történik. A hadügyminiszter a munkabizottságokat már táviratilag utasította, hogy a megmunkálendő terület mérvéhez képest az igényelt munkásosztagok számát neki táviratilag jelentsék be. Ez a bejelentés képezi a munkásosztagok kiutalásának alapját.

A hadügyminiszter a munkásosztagok kiutalásáról, illetőleg arról, hogy mely munkabizottságnak hány osztag és mennyi időre utalandó ki, az illető állomásparancsnokságot táviratilag értesíti. A kiutalt munkásosztagok irányításáról, illetőleg arról, hogy a munkásosztagok mely községbe és kihez vezénylenődők, mely vasuti állomásra irányítandók, az

állomásparancsnokságot a hadügyminiszter által táviratilag utasított törvényhatósági gazdasági munkabizottság tartozik értesíteni.

A gazdasági munkabizottságok a kiutalt munkásosztagokat azonnal igénybevenni és a munkásszükség rendjében az előjegyzett folyamodók között elosztani kötelesek. — Amennyiben a gazdasági munkabizottság a kiutalt munkásosztagot a kiutalást követő szerdáiig igénybe nem venné, a munkásosztag a következő csütörtökön újból bejelentendő lesz.

A földbirtokreform a Károlyi-párt előtt

A függetlenségi párt értekezlete

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A függetlenségi és 48-as párt ma este Hock János enkldele alatt értekezletet tartott, melyen Buza Barna földművelésügyi miniszter ismertette a holnapi minisztertanács elé kerülő földbirtokreformról szóló törvényjavaslat tervezetét.

Laehne Hugó államtitkár javaslatára a párt a következőkben szegte le álláspontját: A függetlenségi párt a magántulajdon elvének álláspontjára helyezkedik és a földmegváltás árát az 1913. évi forgalmi árakban kívánja megállapítani. A földbirtok maximuma 500 hold lehet, azonban a tulajdonos gyermekei is megtarthatnak egy 500 holdas birtokot. Amennyiben az 500 holdan maximum leszállítása válnék szükségessé, a tulajdonosnak joga legyen másutt 500 holdas birtokot szerezni. A szőlőbirtok maximuma 50 hold. A párt kívánja, mondja ki a törvény, hogy a parcellázott birtok 20 évig el nem idegeníthető és meg nem terhelhető, továbbá mondja ki a kisbirtok felosztásának én a halmozásnak tilalmát. Kivánja a párt, hogy a megváltásnál az egyenlő elbánás elve és az a szempont érvényesüljön, hogy a termelés folytonossága megóvassék.

Farkasházy Zsigmond indítványára a határozati javaslatot a következőkkel egészítették ki. A függetlenségi párt kívánja, hogy a törvénybe kifejezetten bevéttessék, hogy Magyarország nemzetiségi lakosai szintén részesednek a földosztásban. Farkasházy fölemlítette, hogy amint a minisztertanács elfogadja a tervezetet, azonnal el kell azt terjeszteni a nép széles rétegeiben, hogy végett vessenek annak a tévhitnek, mintha ingyen osztanak fel a földet és mindenki tudomást szerezzen róla, hogy a földet megváltják és a megváltott földet meg kell fizetni.

Koltay Károly indítványára a határozatba befozlalják: mondja ki a törvény, hogy az új kisbirtokosok a mezőgazdasági birtok mellett szőlőbirtokot is szerezhetnek.

Visontai Soma, Létay Ernő és Fernbach Károly felszólalása után a párt elfogadta a törvényjavaslatot.

A földreform a minisztertanács előtt

Budapesti tudósítónk táviratozza: A mára tervezett minisztertanácsot, mivel a tegnapi minisztertanács a hajnali órákig húzódott, holnap, szombaton délelőttre halasztották. A holnapi minisztertanács a földbirtokreform tervezetének tárgyalását folytatta.

Eltörlik a címeket és rangokat

Budapesti tudósítónk táviratozza: A minisztertanács tegnapi ülésén megbizta Berényi Dénes dr. igazságügyminisztert egy törvénytervezet készítésével, mely a ci-

mek és rangok eltörléséről szól. Meg fognak szűnni a nemesség, a grófi és bárói rang, sőt a hivatalokkal járó címek is, mint a nagyságos és méltóságos cím.

A magyar hadsereg megszervezése

Budapesti tudósítónk táviratozza: A katonák bizalmiférfiteleiteinek, valamint a hadsereg új fegyelmének megszervezésére a hadügyminisztérium az ország összes csapatteiből és katonai hatóságaiából 1 törzstiszte, 1 segéd-tiszte, 2-2 századost, 1-1 főhadnagyot és 1-1 hadnagyot rendelt be. Ezek a tisztek ma délelőtt 9 órakor összegyűltek a régi képviselőház üléstermében.

Festetics Sándor gróf hadügyminiszter üdvözölte őket és kifejtette, azért gyűltek össze a nagyonfontosságú tanácskozássra, mert meg kell állapítani azokat az alapelveket, amelyek szerint az új hadsereget meg kell szervezni. Sürgősen fel kell állítani az új hadsereget, mert ezen fordul meg a békekonferencián Magyarország sorsa. — Az entente figyelme felénk fordul és a béketárgyaláson csak akkor lesz kedvező a hangulat irányunkban, ha látják, hogy az új átalakuláson győmentünk keresztül, hogy teljesen talpraállottunk.

A hadügyminisztert lelkesen megeléjenezték.

Pogány József dr., a katonatanácsok kormánybiztos, beszélt ezután. — Hangsúlyozta, hogy a hadseregnek egyetlen életető és fenntartó eleme a fegyelem, amelyet helyre kell állítani.

Sipos Gyula ezredes ismertette a katonatanácsok bizalmiférfi-rendszerét, majd pontról-pontra ismertette a katonai esküdtiszteket megalakításáról kiadott rendeleteket.

A Pol. Hir. jelenti: A hadügyminiszter által a hadsereg szervezése ügyében egybehívott tiszti értekezletről egyes lapokban merőben téves tudósítások jelentek meg, amelyekre vonatkozólag Pogány József dr. kormánybiztos a következőképp nyilatkozott:

— A hadügyminiszter parancsára egybehívott gyülekezeten semmiféle joga nem lehetett ahhoz, hogy bárkinek a nevében véleményt mondjon és bírálatot gyakoroljon. Mindenképpen megdöbbentő jelenség tehát, hogy a megjelent tisztek egy töredéke annyira nyíltan és élesen szembehelyezkedett a modern hadsereg alapelveivel, hogy valósággal tüntetett minden olyan szónál, amely a katonatanács és a bizalmiférfi-rendszer ellen elhangzott. Abban is téves egyes misák közleménye, mintha ez a gyűlés az én előadásomat lelkes tetszéssel kísérté volna. Meg kell az igazság kedvéért állapítanom, hogy amikor azt fejtettem, hogy a régi militarizmusnak meg kell szűnnie s hogy a régi hadsereg, amely egyfelől az osztrák-magyar imperialiszmus, másfelől az osztályellenes eszközöké volt, végre megszűnt: igen élénk tiltakozások hangzottak el a régi hadsereg védelmére. Hiszem és remélem azonban, hogy ez a maradt szellem nem fejezi ki az aktív tisztek zömének véleményét.

Megszűnik a Nemzeti Tanács

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A Nemzeti Tanács a mielőbb megválasztandó nemzetgyűlés megalakítása után megszűnik. A Nemzeti Tanács irodája, nehogy az eddig hozzá beérkezett ügydarabok elintézetlenül maradjanak, újabb beadványokat már nem fogad el és felhívja az összes vidéki nemzeti tanácsokat, helyi hatóságokat és az egyeseket, hogy ezután ne küldjenek a

Nemzeti Tanácshoz semmiféle beadványt, panaszt, vagy kérelmet, hanem küldjék azokat az illetékes minisztériumhoz.

A debreceni munkástanács a lánckereskedelem ellen

Az árdragító bodegák bezárását követeli a temetkezési fényűzés ellen

A debreceni munkástanács ma este az ipartestület dísztermében Simon János elnöke alatt ülést tartott, amelyen több fontos közügy került tárgyalás alá.

A munkástanács elsősorban tudomásul vette, hogy az iparostanács tagokul Nánássy Lajos és Weiszberger János elvtársakat küldötte ki.

(14 közkut a külsőségen)

Simon János elnök a külsőségek vízzel való ellátása körül főnálló műzériákat tette szóvá. A vízvezeték a nap legnagyobb részében elzárják és a külsőségbeli szegény népnek nincs olyan és annyi edénye, hogy vizet gyűjtessen magának. A közkutak használhatatlan rossz állapotban vannak. Keresse tehát meg a munkástanács a városi tanácsot, hogy a 11 közkutat sürgősen furassa meg.

A munkástanács egyhanguan elfogadta az indítványt.

(Az uzsorás bodegák)

Pányoki Lajos a bodegák elszaporodása ellen emelt szót. Ezek a lánckereskedelem fészkei, elvonják a közfogyasztástól az élelmiszereket és uzsoraáron adják tovább. A beteg gyermekeknek nem jut tej s ezekben a bodegákban 1 koronáért adják tovább a tej literjét. Előterjeszti Török Gábor indítványát, hogy a háború alatt nyílt bodegákat ahol bebizonyítható, hogy uzsoraáron adják tovább az összeharásolt élelmiszereket hatósági uton a rendőrség zárja be.

Simon János az észlávokkal való visszaélésekre hívja föl a figyelmet.

Nagy vita indult itt meg, amelynek során Szentpéteri István kifogásolta, hogy a munkástanács gyámság alatt álljon.

Voith György követelte, hogy az összes lánckereskedőket rendszabályozzák meg és kéri, hogy ha valamit elhatároznak, azt haltsák is végre.

Nagy Géza, Nánássy Géza a munkástanács újraszervezését sürgették és követelték, hogy a munkástanács erélyesebb eljárást támasztson.

Oláh Sándorné megjegyezte, hogy a Nemzeti Tanács már állást-foglalt az élelmiszeres bodegák kérdésében és kimondta, hogy azokat nem lehet bezárni. Végül szóvá tette a lisztellátás terén a liszt minőségében fennálló bajokat.

Hucker, Birta, Braun munkástanács-tagok felszólalása után kimondta a munkástanács, hogy átír az árvizsgáló bizottsághoz és a főkapitányhoz a bodegák megrendszabályozása érdekében és megkeresi a közlelmnezési bizottságot: hozasson élesítőt és intézkedjék annak igazságos elosztásárá.

(Hatósági temetkezési intézet)

Kapusi János, mint a munkástanács elnöki tanácsának előadója terjesztette előjavaslatát a temetkezési árak leszorításáról. Rámutatott a fölösleges fényűzésre, amit ilyenkor kifejtettek és arra, hogy milyen nagy munka- és anyagértéket tesznek a föld alá. Javasolta a temetések egyszerűsítését, a temetkezés monopolizálása mellett annak községezését s olcsóvá tételét.

Bernhardt Sándor főmérnök felszólalása után, aki javasolta a krematórium és hatósági ravatalozás sürgetését, a kérdéshez még igen sokan szóltak hozzá, akik mindnyájan a ma érvényben lévő magas temetkezési árak ellen beszéltek.

A munkástanács végül hosszú vita után Simon János elnök indítványára kimondta, hogy követeli a városi tanácsot, hogy a te-

metkezési árakat maximálja addig is, amíg a krematóriumot föállítják. Állítson föl a város egy hatósági temetkezési intézetet, amely csak egyféle temetést ad.

A munkástanács ezután kiküldte Szentpéteri Istvánt a közlelmnezési bizottságba, egyben arra is, hogy a városban a fontos cikkekre vonatkozó árakat ellenőrizze.

(Egyéb ügyek)

Bernhardt Sándor főmérnök tett ezután jelentést arról, hogy a városi közgyűlés eleget tett a munkástanács előző ülésén hozott határozatában lefektetett feltételeknek. Emelte a villamos vasut tarifáját, de akként, hogy az üzemi és személyzeti kiadásokat fedező bevételeken felül mutatkozó hasznót a város magának biztosította és a munkás-érdekeket megvédte. Hosszas vita után a bejelentést tudomásul vették.

A munkástanács az észlávok lövöldözés ügyében intézkedéseket követel, hogy e lövöldözések többé ne forduljanak elő, mert csak zsalomba ejtik a lakosságot és bajt is okoznak. A multkor ellóttek egy villamos vezetékdrótot, amely egy embert megölt. — Szigorú intézkedések megtételére a munkástanács felhívja a katonatanácsot és a karhatalmi parancsnokságot.

Több tárgyat intéztek még el ezután, aminek befejeztével az ülés a késő éjjeli órákban ért véget.

Délszláv előnyomulás Klagenfurt ellen

Klagenfurt, január 3. Hivatalosan jelentik, hogy délszláv tüzérség tűz alá vette a Dráva északi partján fekvő Hollerburg városát. Délben nagyobb délszláv csapat kelt át a Dráván és a reggeli szürkület előtt elérte a Klagenfurtól délre fekvő Zadwitz-Claut. Itt a német népörség szembeszállott velük és rövid küzdelem után visszakergették őket a déli partra. A menekülő délszlávok elhajgálták kézigranátáikat és puskáikat. — A délszláv csapatoknak a tiszta német Klagenfurt ellen intézett támadása bizonyítja, hogy a délszlávokat imperialiszta tendencia vezeti. A klagenfurti hatóság tiltakozást jelentett be a laibachi kormányzóságnál.

Újabb rendelkezések az alkoholfogyasztás ellen

Elkobozzák az árusítók borkészletét

Az utóbbi időben különösen a külsőségeken gyakrabban előfordult, hogy katonai és polgári egyének részegen találtattak és garázdálkodtak, kihágást, sőt büntényt követtek el. Ennek folytán Rostás István rendőrfőkapitány jónak látta, hogy az alkoholtaloma vonatkozóan újabb szigorú rendelkezéseket boesásson ki.

Az erőves hangu rendelet a következő:

A jelenlegi nehéz időben a közrend fenntartása és a közbiztonság megóvása a legfontosabb közérdek. Elengedhetetlen tehát, hogy a szesz italok kiszolgáltatására vonatkozó tiltó rendelkezéseknek a legpontosabban érvény szereztessek, mert hiszen a szesz italok mértékten fogyasztása és ennek folytán előálló lerészegedés a közrendet és közbiztonságot a legnagyobb mértékben veszélyeztetik.

Miután pedig jelentés érkezett hozzám, hogy kávéházakban a tea mellé, dacára a tiltó rendelkezéseknek rumot általában szolgáltatnak ki s ugyancsak termelők, különösen azonban nyereszkesedő egyének bort részint házak-

uál, de meg nyíltan az utcán is literszáma árúsítanak, utasítom a rendőrség összes alkalmazottait, hogy e visszaéléseket állandóan a legszigorúbban ellenőrizzék s azt minden esetben haladéktalanul jelentsek föl. Mindazon kávé-sok is tehát, kik az italmérési tilalmat a fenti módon megszegik, feljelentendők, oly egyének pedig, akik utcán bort árúsítanak, a náluk talált borral előlítottak s csak igazolás után bocsátandók el. Ezen egyének borkészlete minden esetben elkobzandó. Hasonlóképen feljelentendő az a bortermelő is, aki bort literenként, kismértékben utcára kimér, illetőleg kiszolgáltat.

Debrecen, 1918. december 31.

Rostás István,
rendőrőrkapitány.

9 órakor van a záróra

Vázsonyi Jenő szénkormánybiztos
újabb rendelete

A hivatalos lap mai száma közli Vázsonyi Jenő államtitkár, a szénügyek kormánybiztosa rendeletét, amely a szénhiányra tekintettel a zárórát minden vonalon korlátozza.

A rendelet a következőképpen szól:

A magyar miniszteriumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23-án megjelent 296-ik számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

1. §. A nyilvános étkezőhelyiségeket (vendéglők, ocsmák, italmérők, vagy előadóhelyek, kávéházak, cukrászdák és hasonló), ha a reáik hatályban álló országhelyben rövidebb záróra nincs megállapítva, valamint a szórakozóhelyeket (színházak, kabarék, mozgófényképhelyiségek és hasonló), továbbá az összes mulatóhelyeket (orfeumok, dacsarnokok, varieték, táncsterem, tánciskola és hasonló), felolvasó hangverseny és más efféle nyilvános termeket és helyiségeket, végül egyesületeknek (egyletek, társaskörök, kaszinók, klubok s hasonló) mindazon helyiségeit, a melyek a tagok vagy vendégek összejövetelére vagy befogadására szolgálnak *esti 9 órán túl nem szabad nyitva tartani.*

E rendelkezés nem vonatkozik a vasúti vendéglőkre, ha nyitvatartásukat az utazóközönség érdekei kívánják.

Esti 9 órán túl *magánlakásokban sem szabad a záróra* vonatkozó rendelkezések kiállításával vendégeket látni oly egyéneket, akiknek ott tartózkodása a szokásos vendéglátás körén kívül esik.

2. §. A 9000/1918. számú rendelet 2. §-ban említett nyílt árusítási ízletek és gyógyszer-táruk, továbbá a 3. §-ban említett nyilvános étkezőhelyiségek (kávéházak, éttermek, cukrászdák stb.) *kirakatait és bejáratait megvilágítani tilos.* A színházak, a szórakozó és a mulatóhelyek bejárata előtt legfeljebb egy darab 60 wattos izzólámpa éghet, ha ennek szükségességét a rendőrség megállapítja.

3. §. Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi, vagy kijátsza, az, amennyiben eseménye súlyosabb büntetés alá nem esik, kihágást követ el és a 4956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében *hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel* büntetendő, *gáz, vagy villamos órája pedig, ha a vizsgáló közeg a kihágást a helyszínen megállapítja, kikapcsolható.*

4. §. E rendelet 1919. január hó 3-án lép életbe.

Budapest, 1919. január hó 2-án.

Vázsonyi Jenő, s. k.
a szénügyek kormánybiztosa.

— A kassai katonai kerületi parancsnokság Nyiregyházán. Kassa kiürítése és a cseh csapatoknak Kassára való bevonulása folytán szükségessé vált, hogy a kassai kerületi katonai parancsnokság székhelyét áthelyezzék. A hadügyminisztérium úgy intézkedett, hogy a 39. gyaloghadosztályt a tegnapi napon Nyiregyházára irányította és a hadosztályparancs-

nokság látja el a kerületi parancsnokság teendőit. A kerületi parancsnokság működését már megkezdte.

A csehek rémuralma a tótok között

Nagy zavargás Garamberzencén

Garamberzencén — mint nekünk táviratozzák — nagy zavargás történt. Ezekre menő tömeg, mely a közeli községek-ből gyűlt be Garamberzencére, nekilátott a szatocszövetek feltöréséhez és kirablásához. Az egyik szorongatott kereskedő telefonon Faynor Vladimír ügyvéd, az ismert agitátor segítségét kérte. Faynor értesítette a cseh karhatalmi parancsnokot, aki katonáival kegyetlenül szétverte a nagy tömeget és a szomszéd falvak lakóit kiűzte a városból. A zavargás közben igen sok sebesülés történt. A garamberzencei tótság azóta valósággal gyűlöli a cseh uralmat. A lakosság fegyvereket gyűjt és ellenállásra szervezkedik. Az elkéseredett nép hallani sem akar többé a Csehországhoz való csatlakozásról és erősen hangoztatja, hogy akár kap segítséget a magyar kormánytól, akár nem, ki fogja verni a cseh haderőt Garamberzencéről.

Az elkésedésnek azonban más oka is van. A csehek kényszer munkára fogják a tótokat és 5 korona napszámot fizetnek; aki elégedetlenkedik vagy ellenszegül, azt de-re-re huzzák és három naponként börtöl szigorított fogságra ítélik. A hangulatot nagyon elmérgesítette, hogy a csehek még mindig szednek tuszokat s az elhurcolt ártatlan embereket még az uton kifosztják. Egy vizs-zatért fogoly beszélt, hogy az elhurcolt tuszokat Brümmen a vasúti állomástól a börtönig verték, piszkolták és szidalmazták. Ilyen sorsra jutott Turcsányi főszolgabíró és Vagyón Árpád volt képviselő. A tót nép kimondhatatlan elkéseredéssel nézi a csehek rémuralmának napról-napra való növekedését.

A hatmillió burgonyapanama

A rendőrség megindította a nyomozást

Budapest, január 3. Nagy Ferenc dr. közfelmezési miniszter ma elrendelte a vizsgálatot a Burgonyaközpont ellen és egyidejűleg intézkedett Miklós Jenő vezérigazgatónak és a központ több főtisztviselőjének elfüggesztése iránt. Hir szerint a Burgonyaközpont feloszlik, illetve beolvad a Haditermény r.-t. adminisztrációjába; a felszámolással Márton Ernő budapesti bankigazgatót bízzák meg.

A Burgonyaközpont ügyében a rendőrség megindította a nyomozást, amelyet Dörning Henrik rendőrtanácsos vezet. A rendőrtanácsos ma megjelent az országos közfelmezési hivatalban, ahol hozzáfogott az iratok tanulmányozásához. Közben Vass János államtitkárnak elentést tett eddigi impresszióiról, majd Nagy Ferenc miniszternél jelentkezett.

A nyomozás és a hivatali vizsgálat megállapította, hogy a burgonyadara-üzlet irányítása Miklós Jenő vezérigazgató kezében volt, a könyveket pedig Wollák Jenő, a központ főkönyvelője vezette.

Miklós Jenő úgy egyikszik feltüntetni a dolgot, mintha Windischgraetz herceg tényleg zsebre vágta volna a pénzt és mindent a hercegre igyekszik tolni. Azt beszéli, hogy Windischgraetz folyton sürgette a pénzt, amennyiben képletesen „dohányt” kért tőle. A pénzt ő sohasem adta át személyesen Windisch-

graetznek, hanem minden alkalommal Marich Jenő miniszter tanácsos kezéhez fizette e. — Őt izben adott pénzt a hercegnek. Az összegeket egy szivarskatulyába tette és azt átadta Marichnak, aki felbontatlanul továbbította a miniszternek, ez pedig felbontatlanul a pénzszekrénybe tette a dobozt. Egy alkalommal a herceg egy harmadik személy jelenlétében így érdeklődött Marichnál a burgonyadara-befolyt pénz után:

— Elhozta Miklós Jenő a szivarokat?

A burgonyadara-üzletből nagy nyereség volt. Ha leszámítjuk a költségeket és a lopásokat, akkor is 8 koronát nyert a központ minden kilón. A burgonyadara valóságos megszarolása volt Ausztriának, amely tiltakozott is a horribilis ár ellen, de hiába.

Miklós Jenő vezérigazgató azelőtt egyáltalán nem volt gazdag ember, az utóbbi időben mégis két ingallant vett. A nyomozást erre a körülményre is kiterjesztik.

A béketárgyalás előtt

Poincaré a kártérítési igényről

Bécs, január 3. A *Neue Freie Presse* jelent Berlinből: Poincaré elnök egy amerikai újságíró előtt a következő kijelentéseket tette:

— A szövetségesek, midőn nemsokára megjelennek a békekonferencián, egymás között már teljesen megállapodtak a béke alapelveire nézve. Franciaország embereiben és anyagban szenvedett rendkívül súlyos veszteségei miatt *jelentékeny kártérítést fog követelni a németektől pénzben és anyagban.*

A békekonferencia január 13-án kezdődik Párisban. Az eredeti határidőt Wilson olaszországi útja miatt kellett későbbre tenni.

Clemenceau fenyegetése
Német-Ausztria ellen

Bécs, január 3. Clemenceau-nak és Pichonnak Német-Ausztria ellen irányuló fenyegetései nyilvánvalóan hatás nélkül maradtak, mert nem voltak képesek a bécsi politikai köröket megfélemlíteni. Ellenkezőleg a francia vezető politikusok fenyegetései azzal a hatással jártak, hogy a bécsi sajtó egyértelműen és erőlyesebben, mint valaha helyezkedett a *nemzeti önállóság* álláspontjára és erőlyesen követeli a németek önrendelkezési jogának érvényesülését.

Amerika a kereskedelmi forgalom megindításáért

London, január 3. Amerika azt a javaslatot terjesztette elő, hogy tegyenek meg minden előkészületet a Németországgal, Ausztriával és Magyarországgal való kereskedelmi forgalom megkezdésére, aminek egyelőre csak az az akadálya, hogy a hajótérben óriási a hiány.

A szociálisták
nemzetközi konferenciája

Genf, január 3. Párisból jelentik: Clemenceau miniszterelnök tegnapelőtt fogadta a szindikalista munkások küldöttségét és megígérte, hogy meg fogja vizsgálni a munkáskérdést és a békekonferencián napirendre tűzi. A miniszterelnök különösen helyeselte a 8 órás munkaidőt. Aztískijelentette, hogy most már *semmi kifogása sincs a szociálisták nemzetközi konferenciája ellen* és az ehhez szükséges utlevelet ki fogja adni.

Genf, január 3. Baselből jelentik: A belga

munkáspárt tanácsa elhatározta, hogy megbízottakat küld Lausanneba, de csak később fogja eldönteni, hogy valóban résztvesz-e a nemzetközi szociálista konferencián. A többségnek az az álláspontja, hogy a német többségi szociálistákkal egyáltalán nem ül le tanácskozní.

Az új német hadügyminiszter

Berlin, január 3. Schleuch hadügyminiszter, aki már régen lemondott, megkapta felmentését. A „Lokalanzeiger” szerint az új hadügyminiszter Reinhart württembergi ezredes lesz.

A német kormány mozgósít a lengyelek ellen

Bécs, január 3. A német birodalmi kormány, a porosz megbízottak és a központi tanács tagjai tegnap délután tanácskoztak Posen tartomány helyzetéről. A tanácskozásról, a mely késő estig tartott, manifesztumot bocsátanak ki, amely szerint a kormány erőteljes intézkedésekhez nyúl a szükséges haderő mozgósítását készíti elő. A katonai karhatalom megteremtésére önkéntes hadsereg megszerzését határozták el.

Berlin, január 3. A Leipziger Tagblatt berlini értesülése szerint Posenbe több német hadtestet fognak küldeni. A német kormány el van határozva, hogy Németországnak Posenre való jogait semmi körülmények között sem adja fel és a német birodalom birtokainak védelmére katonai rendszabályokat fog tenni.

Irország forradalom előtt

Lugano, január 3. A Secolo a következőket jelenti az irországi helyzetről: Ama nagy siker után, melyet a sinifének a váiasztison arattak, az egész szigetén nagy izgatottság vett erőt. Corriben, a déltirikai háborúban elesett írek emlékére emelt szobrot árammítal elrasztították. Felstasban zendülés tört ki a poltikai tagok között, felörték celláika, de miután a polgármes er megigerte nekik hogy ezenül jobb bánásúdban fognak részesülni, lecsendesedtek. A 75 sinifein képviselő Pulinban értekezletet tartott, amelyen fontos határozatot hoztak. A helyzet rendkívül feszült Irországot nem lehet többé ostromállapottal kormányozni és Anglia presztizsét egész Európa előtt veszély fenyegeti, ha nem talál módot a rend helyreállítására. Ugy látszik, a kormány kénytelen lesz hatalmi eszközökhöz folyamodni, de ebben az esetben véres harcok várhatók.

HIREK

00

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, e hó 5-én, tartandó istentiszteletek rendje: a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Ferenczy Károly segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Pop Kálmán segédlelkész; a Kis-templomban délelőtt 9 órakor prédikál Papp Kálmán segédlelkész, délelőtt 11 órakor prédikál Nemes István segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Tálos Aron hittanhallgató; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz László Albert segédlelkész; az Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Zili Sándor lelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Molnár Ferenc segédlelkész; az iszapföldi templomban délelőtt 9 órakor prédikál Juhász Ferenc segédlelkész, délután 2 órakor kátét magyaráz Nemes István segédlelkész; a homokkeri

imaházban délelőtt 9 órakor prédikál Boér Károly vallásnár; a városi szegényházban délelőtt 9 órakor prédikál Konrád Zoltán segédlelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Horeczky Béla theologus prédikál. Délután 5 órakor ima.

— A Reichspost rágalmait Károlyi ellen.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A „Reichspost” egyik közleménye Károlyi Mihály miniszterelnökkel foglalkozik, akit igen súlyos vádakkal illet. Károlyi miniszterelnök a hirhedi magyarfalu újság támadásairól a következőképpen nyilatkozott egy hírlapíró előtt:

Semmi hajlandóságot nem érzek arra, hogy a Reichsposttal polémiába bocsátkozzam, vagy hogy megcáfoljam a rólam írt hazugságait és rágalmait. Aki azt hiszi, hogy loptam, vagy váltót hamisítottam, vagy idegen pénzből élek, higgye ám és legyen boidog ebben a meggyőződésben. Én nem fogom neki az ellenkezőjét bizonyítani, de álljon elő konkrét vádakkal és bizonyítsa be azokat, mondja meg: mikor és kitől kaptam pénzt. — Mindenkinék módjában áll ellenőrizni azt, hogy én miből élek. De a személyem ellen irányuló ostoba rágalmakkal nem foglalkozom. Egy utja volna mégis: hogy antópert indítsak a cikk írója ellen, de erre az útra nem vagyok hajlandó lépni. Hadd folytasd a Reichspost ostoba hazudozásait!

— Január 7-én megnyílnak az iskolák.

Csóka Sámuel polgármesterhelyettes Tüdős Kálmán dr. főorvos előterjesztésére, a mely szerint a spanyol betegség járványszerűsége megszűnt, elrendelte a debreceni iskolákban a tanítás megkezdését. Ennek folytán a tanítás minden intézetben e hó 7-én kezdődik.

A fiú és női felső kereskedelmi iskolában, valamint a női kereskedelmi szaktanfolyamon a rendes tanítás e hó 7-én, kedden, megkezdődik. Kérjük a helybéli kosztadókat, hogy a tanítás megkezdéséről a náluk lakó vidéki tanulókat értesíteni sziveskedjenek. — Az igazgatóság.

Az állami reáliskolában a rendes tanítás január 7-én reggel 8 órakor kezdődik.

— **Segélyt kapnak az ausztriai magyar munkanélküliek.** Bécsből táviratozzák: A bécsi magyar követség közlése szerint, miután a magyar kormány a magyarországi munkanélküli osztrák-német munkásokat és alkalmazottakat is segélyben részesíti, az osztrák-német kormány elrendelte, hogy a német-osztrák területen levő magyar munkanélküliek is megkapják a segélyt 1918. december hó 31-től kezdve.

— **A földbirtokreformról** szóló vitát tüzi ki a folyó hó 5-iki délután 5 órakor a Bika kistermében tartandó vitaestére a Polgári Radikális Párt, melyen mint előadó Balányi Béla ismert közgazdász szerepel. — Minden érdeklődőt szívesen lát és a párttagokat elvárja a Pártvezetőség.

— **Leégett egy óriási gabonarakár.** Londonból táviratozzák: Tegnap Londonban leégett egy nagy gabonarakár. A tűz folytán 1 millió font sterling értékű gabona pusztult el.

— **Felhívás az iparosokhoz.** A debreceni önálló iparosok szervezete e hó 5-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor az ipartestület dísztermében nagy iparosgyűlést tart, amelyre minden iparostársunkat azzal hívunk meg, hogy a tárgy fontosságára való tekintettel okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Azon iparostársaink, akik már korábban aláírási iverket aláírtak, ott a gyűlésen megkapják a tagsági igazolványaikat. Ismételve a legnyomatékosabban kérjük fel iparostársainkat a gyűlésen való tömeges megjelenésre. Tisztelettel a végrehajtó bizottság.

— **Felvidékiek értekezlete.** Felkérjük a csehek által megszállott területről származó polgártársainkat, hogy a megrendítő cseh megszállással szemben való állásfoglalás végett a f. hó 5-én, vasárnap d. e. 10 órakor a Népszövetségi Otthonban (Fő-utca 68. sz. — Káler-ház — I. em.) tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Az előkészítő bizottság nevében: dr. Bernolák Nándor, Kiszely Aladár, Mattasovich Péter, dr. Zalai János.

— **Toborzás a polgárőrségbe.** A szellemi munkások egyesülete felkéri az egyesület tagjait, hogy a polgárőrség felállítására érdekében megindított mozgalma annak fontosságához mérten pártolják és ne csak szűkebb ismeretségi körében, hanem városszerte propagálják. — A nyomtatott gyűjtőívek holnap, szombattól kezdve a polgármesteri hivatalban, a rendőrfőkapitányságnál s az egyesület elnökségénél (Batthyány-u. 14.) vehetők át s az aláírásokkal feltelve ugyane helyeken szolgáltatandók be. Ha az egyesület minden egyes tagja gyűjt 10—10 polgárőrt, csak az egyesület útján 10,000 ember fog a szervezéssel kormányhatóságilag megbízott rendőrfőkapitányság rendelkezésére állni. A gyűjtőíveken fontos annak kitüntetése, hogy fegyverrel tud-e bántani az aláíró, vagy nem. — A Sz. M. E. elnöksége.

— **A debreceni gazdasági akadémia katonahallgatói a kormányhoz.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A debreceni gazdasági akadémia katonahallgatóinak küldöttsége ma délelőtt a földművelésügyi minisztériumban memorandumot nyújtott át, melyben a katonai szolgálatban elvesztett hosszú idő némi kárpótlását kérik. Az egyetem katonahallgatóira vonatkozólag a közoktatásügyi miniszter már régebben adott ki ilyen értelmű rendeletet, de a földművelésügyi miniszter a katonagazdászokról még mindig nem intézkedett. Mozgalmuk azonban most már eredménnyel bíztat, mert kilátásba helyezték a küldöttségnek, hogy a háborús éveket vesztett katonadiákok másfél év alatt befejezhetik tanulmányaikat. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet már a napokban megjelenik.

— **A 3-as honvédek ajándéka az exkirály gyermekeinek.** Emlékeztetes, hogy a debreceni 3-as honvédegyalozred Károly exkirály gyermekeit meg akarta ajándékozni. Besse ny e i Gyula műasztalos, aki az ezred kötelékében szolgált, három kis játékszoba-bereendezést és egy hegedűt és kottatartót készített rendkívül kecses, művészi kivitelben a királyi gyermekek számára. Az ajándékok azonban már nem juthattak el az exkirály udvartartásához, mert időközben Magyarország új államformát kapott és a Habsburg-család eckartsau napjait a 3-as honvédek — akik annakidején hivatalos kezdeményezésre gyűjtötték a megajándékozás céljaira — most már nem akarják ezzel a figyelemmel megzavarni. A királyi gyermekeknek szánt ajándékokat a 3-as ezred Katona-Otthona kapta meg, amely azokat január 25-én az Otthon céljaira ki fogja sorsoltatni.

— **Előadások a vasutasoknak.** A Magyarországi Vasutas Szövetség vezetősége elhatározta, hogy az Uranus-mozgásban vasárnap délutánonként előadásokat rendez, amelyen a szociáldemokrata párt aktuális problémáit fogja megvitatni. A legközelebbi ilyen előadás e hó 5-én, vasárnap délután négy órakor fog megtartatni. A szakszervezet vezetősége ez uton is fölhívja a vasutas elvtársakat, hogy ezeken az előadásokon, amennyiben szolgálati viszonyaik megengedik, okvetlenül jelenjenek meg.

— **A nyíracsádi zavargás áldozata.** A nyíracsádi zavargásnak, amelyről a „Debreceni Független Ujság” is megemlékezett, az első hírekkel szemben nem voltak sebesülteik, egy halottja azonban volt: Rózsza Gyula örvető, akit kötelelességteljesítése közben ért a

gyilkos golyó. Rózsa örvezetöt tegnap temették el Nyírácsádon impozáns részvétellel; temetésén az összes hatóságok képviseltették magukat.

A debreceni pártok és az újságírók szabadszervezete. A debreceni újságírók szabadszervezete tudvalevőleg kimondotta, hogy a legközelebbi törvényhatósági bizottsági tagválasztásoknál helyet kíván a sajtó munkásainak is a város parlamentjében. A debreceni újságírók mozgalma viszhangra talált a politikai pártoknál, amelyek megleghangú átiratban tudatják dr. Szatái Ferencel, az újságírók szabadszervezet ügyvezetőjével, hogy a sajtó munkásai számíthatnak támogatásukra.

A Debrecen Köztársasági Párt közgyűlése. Ezintem értesíti tagjait a párt elnöki tanácsa, hogy a pártvezetőség kiegészítése tárgyában rendkívüli közgyűlést tart január 5-én délelőtt 11 órakor a Bika-mozgóban. Tekintve, hogy több más fontos ügy is tárgysorozaton szerepel, kériük a tagokat, hogy teljes számban, lehetőleg női hozzátartozóikkal, szíveskedjenek megjelenni és tagsági igazolványukat hozzák magukkal. Testvéri

Kerületi iparfelügyelőség Debrecenben. A debreceni kerületi iparfelügyelőség, mely a háború alatt a nyíregyházi kerületi iparfelügyelőség által helyettesítettett, újból Debrecenben, Széchenyi-utca 21. sz. alatt van. A kerületi iparfelügyelőség vezetője Széchenyi István kerületi iparfelügyelő, átvőzlettel az elnöki tanács.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

SZOMBAT: Délután: A köszívű ember fia. Első rész. — Este: Három a kislány, operett, B) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: Vandergold kisaszszony, operett, Este: Aranyember, dráma.

Vigszínház

SZOMBAT: Délután: Kóristalány, operett, Este: Csókpirulák, piros színlapos bohózat. VASÁRNAP: Délután: A Szabin-nők elrablása, vígjáték, Este: Kóristalány.

A színházi iroda hírei. A köszívű ember fia első része kerül színre ma délután fél 4 órai kezdettel a Csokonai-színházban. — Cserebere. Ujhelyi vígjátékának bemutatója hétfőn lesz a Vigszínházban. — Csókpirulák mulatságos piros színlapos francia bohózat kerül színre ma este a Vigszínházban. — A kóristalány sláger operett kerül színre ma délután fél 4 órai kezdettel a Vigszínházban. A címszerepet Zöldhelyi Anna játssza.

A bérlők figyelmébe. Az igazgatóság kéri a t. bérlőket, hogy január 1-ével esedékes második félévi bérletet a Csokonai-színház irodájában naponta délelőtt 11 és 12 óra között fizessék be.

A vörös lobogó, szociális dráma négy felvonásban; a főszerepekben Gunnar Tolmaes és Lilly Jacobsen. A régi világrend mai forradalmi átalakulásának nagykonceptiójú és klasszikus filmillusztrációja ez a mozgóképkép. Bemutatja ma és holnap az Uránia.

Rátkay Márton és Gyáriás Dezső felülmulhatatlan alakítást nyújtanak a Harrison és Barrison című burleszk bohózatban. Bemutatja ma és holnap az Apollo.

Hirdetmény.

Értesítjük ügyfeleinket, hogy betéti határozmányaink 9. pontja értelmében a takarékbetét kamatlábat

1/2 0/0-kal
(főszázalékkal) leszállítjuk.

Teljes tisztelettel

Allóldi Takarékpénztár
Debreczenben.

Legujabb regényujdonságok

Drasche-Lázár Alfréd

A tűzkereszt.

Regény, a Tűzpróba c. regény folytatása. Ára 14 kor.

Herceg Ferenc

Tilla 7 jelenés.

Ára 4 kor. 50 fillér.

Kalka Margit legujabb könyve:

A révnél.

Elbeszélések. Ára 8 kor. 60 fill.

Kóbor Tamás

A halál.

Ára 10 kor.

Üchtritz-Amade grófné

feltűnést keltő új irónótól

Anta egyiptomi hercegnő.

Ó-egyiptomi regény. Ára K 13-60.

Huysmans

Ott lenn (La bas).

Regény. Ára 20 kor.

Szomorj Dezső

Matuska.

Színmű. Ára 6 kor.

Csathó Kálmán

Blanche a szegény rokon.

Regény. Ára 8 kor.

Somlay Károly

Boldogasszony szolgálja.

Regény. Ára 7 kor.

Új 5-ik kiadásban megjelent:

Drasche-Lázár Alfréd

Tűzpróba.

Regény. Ára 10 kor.

Czermely Gyula

A vörös kérdőjel.

Ára 8 kor.

10 százalék felett. Kaphatók:

Hegedüs és Sándor

könyvesboltjában

Piac-utca 34. szám.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szőlő 2 korona, minden további 20 HÉR. Vasár- és ünnepnapokon 10 szőlő 3 korona, mindegy további szó 30 HÉR. Kívér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-észlőt, brilliántokat, hármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Eladó Varga-kert, Keleti-sor 7. sz. alatt, a Salétromos kaszárnya mellett lévő 11 hold telek, amelyen 50 méter hosszú deszkából épített barakk van. Az egész telek 3 méter magas deszkakerítéssel van körül véve. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Arccrémek,

Ponderek, illatszerek kímélve, fogecrémek, szájszerek, arcfestékek, szőlővíz a legolcsóbban beszerezhetők

Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, „Aranyegyszarva” gyógyszerár (színház mellett)

Lapkihordó

szönyöket jó fizetéssel felvesz a kiadóhivatal. :: ::

KIFUTÓ FIÚ

FELVÉTETIK
A KIADÓ-
HIVATALBAN

Akinek

törtéti aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevele van eladó. Kívja meg Krámer. Arany BÉBÉ-hérház 8.

Eladó ház.

Főtér, villamos, vasúthoz közel, jóvelmező bérház, kétrendbeli utcai, modern és többrendbeli udvari lakással. 3, esetleg 5 szoba aronali beköltözésre eladó. Dezső, Maróthy-utca 19.

Singer

rarrógépeket legjobban javít Keszler A. műszervész, Széchenyi-utca 1.

Eladó

előnyös fizetési feltételek mellett a Sároni-ut mentén, a Sasorompó mellett, Kondor-utca 3. sz. házastelek. Az egész birtok drótkerítésű körül van véve. 2 szobás lakás, nagy istálló, pince kamra, székesszék. 1 hold szőlő, fél hold veteményes kerttel foglal magában. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

T. ügyfeleink szives tudomására hozzuk, hogy az intézetünknel elhelyezett takarékbetétek kamatlábat a betétekre vonatkozó szabályzataink 4. §-a értelmében

1/2 0/0-kal leszállítjuk.

Magyar Általános Hitelbank
debreczeni Műkja.

Legujabb könyvek.

Wilson beszédei és üzenetei a háborúról, békéről és a népek szövetségéről, Wilson életrajzával és arcképével Ára K 4.—

Pásztor Árpád: Princesz, történet egy babagyárból. Ára kötve K 12.—

Upton Sinclair: Parázna pénz. Regény. Fordította Halasi Andor. Ára K 12.—

Krudy Gyula: Napraforgó. Regény. Ára K 18.—, kötve K 30.—

Aróbasev: Szenvedély. Dráma 4 felvonásban. Ára K 4.—

Biró Lajos: A kezdet és a vég. Vezércikkek. Ára K 10.—

A Fekete Vénusz. Irta egy keleti diplomata. Regény. A kelet minden sejtelme, gyönyöre és titkos búnei vannak leírva. Ára K 9.—

Flaubert: November. A titkos és tiltott szerelem gyönyöreit és büntetését festi szerző ezen regényében. Ára K 8.—

Artur Landsberger: Hírn dr. esete. Detektív történet. Igazán nagy szenzációja a modern detektív regényeknek. Ára K 6-50.

10 százalék felett. Kaphatók

HEGEDÜS és SÁNDOR

irod. és nyomdai részv. társ. könyvkereskedésben

DEBRECZEN, főposta mellett.